

مقاله اصلی

رابطه ادراک از محیط یادگیری و انگیزه پیشرفت با تاب آوری تحصیلی دانش آموزان دختر مقطع متوسطه

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۲/۲۰ - تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۶/۳۰

خلاصه

مقدمه: هدف از انجام این پژوهش بررسی رابطه بین ادراک از محیط یادگیری و انگیزه پیشرفت با تاب آوری تحصیلی دانش آموزان دختر مقطع دوم متوسطه بوده است.

روش کار: روش تحقیق این پژوهش، توصیفی از نوع همبستگی می باشد. روش جمع آوری داده ها بدین صورت بود که از بین دانش آموزان دختر مقطع دوم متوسطه شهرستان رامسر به طور تصادفی ساده ۱۶۰ نفر انتخاب شدند و پرسشنامه های ادراک از محیط یادگیری، انگیزه پیشرفت و تاب آوری تحصیلی را تکمیل نمودند. داده ها از طریق شاخص های توصیفی، ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندمتغیری به روش گام به گام مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

نتایج: ضریب همبستگی پیرسون ($r = 0/515$) در سطح معناداری ۰/۰۰۱ نشان داد بین انگیزش پیشرفت با تاب آوری تحصیلی دانش آموزان رابطه معنادار مثبت وجود دارد اما بین ادراک از محیط یادگیری و تاب آوری تحصیلی رابطه معناداری یافت نشده است. به عبارتی دانش آموزان هرچه از انگیزه پیشرفت بالاتری برخوردار باشند از تاب آوری تحصیلی بالاتری برخوردارند ولی ادراک محیط نقش در تاب آوری تحصیلی دانش آموزان ندارد.

نتیجه گیری: بر اساس یافته های پژوهش می توان نتیجه گرفت که برای افزایش تاب آوری تحصیلی دانش آموزان به ارتقاء انگیزه پیشرفت در آنها باید توجه نمود.

کلمات کلیدی: تاب آوری تحصیلی، ادراک از محیط یادگیری، انگیزه پیشرفت.

پی نوشت: این مطالعه فاقد تضاد منافع می باشد.

لاله دسترنج رودسری^۱

مرتضی ترخان^{۲*}

^۱ کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، گروه روانشناسی،
موسسه آموزش عالی آیندگان، تنکابن، ایران.

^۲ دانشیار، گروه روانشناسی، دانشگاه پیام نور، ص. پ.
۱۹۳۹۵-۴۶۹۷، تهران، ایران.

نویسنده مسئول: مرتضی ترخان، دانشیار، گروه روانشناسی،
دانشگاه پیام نور، ص. پ. ۱۹۳۹۵-۴۶۹۷، تهران، ایران.

Email: Mttmaster20@yahoo.com

مقدمه

تحصیلات متوسطه اغلب توسط دانش آموزان به عنوان یک دوره بسیار پر استرس و سخت تجربه می شود، زیرا برای آرزوهای تحصیلی آینده آن ها تعیین کننده است (پاسکو^۱ و همکاران، ۲۰۲۰). علاوه بر این، محتوایی که معمولاً در این دوره روی آن کار می شود، پیچیده تر از دوره های تحصیلی قبل است. این سطح از مقابله بر دانش آموزان استرس وارد می کند و تصمیم گیری تحصیلی آن ها را محدود می کند، که گاهی منجر به رفتارهای تحصیلی ناسازگار می شود (دب^۲ و همکاران، ۲۰۱۵). امروزه رویکردهای جدید با تأثیر پذیرفتن از روانشناسی مثبت نگر بیشتر بر توانمندی ها و کارکردها و خصیصه های فردی افراد تأکید دارند که از جمله آن ها تاب آوری تحصیلی را می توان نام برد. در محیط های آموزشی، تاب آوری را به عنوان احتمال موفقیت بسیار بالا در مدرسه و سایر موقعیت های زندگی به رغم مصائب و دشواری های محیطی می دانند. دانش آموزان دارای تاب آوری، به رغم موانع و مشکلات اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی در سطح بالایی موفق می شوند (رمضانپور و همکاران، ۱۳۹۸).

در مواجهه با شرایط استرس زا، افراد دارای سطح پایین تاب آوری به شیوه ای خشک، یکنواخت، بی نظم و آشفته رفتار می کنند و در هر موقعیتی، پیامد رفتاری آن ها احتمالاً ناسازگارانه است (صدری و همکاران، ۱۴۰۲). اصولاً چارچوب تاب آوری تحصیلی با دیدگاه های سنتی متفاوت است؛ چرا که به جای تمرکز بر عوامل مؤثر بر ناکامی دانش آموزان، نگاه ها را به این معطوف می کند که دانش آموزان چگونه می توانند در شرایط سخت، سازگار و به موفقیت دست یابند. این هرگز به معنای رها کردن دانش آموزان مسئله دار و تمرکز بر دانش آموزان با عملکرد بهتر نیست، بلکه می توان با تمرکز بر تاب آوری و تلاش برای ایجاد و ترویج آن و فراهم کردن بسترهای لازم برای تربیت دانش آموزان تاب آور،

اقدامات مفیدتری در مسیر توسعه جامعه آموزش محور امروزی انجام داد (فتاحی و همکاران، ۱۴۰۰).

تاب آوری تحصیلی به «احتمال افزایش موفقیت در مدرسه و سایر جنبه های زندگی، علی رغم ناملازمات محیطی، ناشی از ویژگی ها، شرایط و تجربیات اولیه» اشاره دارد (میلز^۳، ۲۰۲۱). به طور کلی، دانش آموز تاب آور دانش آموزی است که علیرغم داشتن شرایط نامطلوب اجتماعی یا فردی، عملکردی بالاتر از حد انتظار به دست می آورد، یعنی دانش آموزی است که قادر است خود را با خواسته های محیط سازگار کند (تریجوئروس^۴ و همکاران، ۲۰۲۰). همچنین به عقیده گمبل و کروس^۵ (۲۰۲۰)، دانش آموزان تاب آور، می توانند با دیگران تعامل داشته باشند، بر موانع موجود در کلاس غلبه کنند و نسبت به خود احساس خوبی داشته باشند (گمبل و کروس، ۲۰۲۰). همچنین آن ها علاقه بیشتر به یادگیری، پشتکار پایدار، انگیزه و در نهایت ارتقای موفقیت تحصیلی را نشان می دهند (تان^۶ و همکاران، ۲۰۲۴). این ویژگی ها همگی به تاب آوری و ظرفیت بالاتر آن ها برای بازیابی پس از شکست کمک می کنند (انیروی و همکاران، ۲۰۲۴).

یکی از عوامل برون فردی مؤثر بر تاب آوری تحصیلی، ادراک از محیط یادگیری می باشد. بلوم^۷ (۱۹۶۴)، مفهوم محیط تحصیلی یا یادگیری را این گونه توصیف کرد: «شرایط، محرک های بیرونی و نیروهایی که ممکن است فیزیکی، اجتماعی و همچنین نیروهای فکری باشند که فرد را به چالش می کشند و بر نتایج یادگیری دانش آموزان تأثیر می گذارند» (شریستا^۸ و همکاران، ۲۰۱۹). محیط تحصیلی به عنوان تأثیرگذار بر رویکرد دانش آموزان به یادگیری و موفقیت تحصیلی نهایی شناخته شده است. محیط تحصیلی بهتر به موفقیت بیشتر و سلامت اجتماعی - عاطفی بهتر (اضطراب کمتر، افسردگی، عزت نفس بالاتر) منجر می شود آسانی و یوسمن^۹ (۲۰۱۸). شواهدی وجود دارد که نشان

⁶ Tan

⁷ Bloom

⁸ Shrestha

⁹ Asani & Usman

¹ Pascoe

² Deb

³ Mills

⁴ Trigueros

⁵ Gamble and Crouse

می‌دهد محیط تحصیلی دانش آموزان برای رضایت آن‌ها از دوره تحصیلی، بهزیستی درک شده، انگیزه و اهداف، شادی و پیشرفت تحصیلی مهم است. محیط‌های مثبت می‌تواند پایه‌گذار آموزش با کیفیت بالا باشد و موفقیت آینده دانش آموزان را تسهیل کند. درک و برداشت دانش آموزان از محیط آموزشی می‌تواند به عنوان پایه‌ای برای ایجاد تغییرات و در نتیجه بهبود محیط آموزشی باشد (سینگ^۱ و همکاران، ۲۰۲۳).

سمیعان و همکاران (۱۳۹۸)، بهرامی و همکاران (۱۳۹۶) و رشیدی و همکاران (۱۳۹۴) در پژوهش‌هایی نشان دادند که ادراک از محیط یادگیری و تاب آوری تحصیلی رابطه مثبت و معناداری با یکدیگر دارند. نتایج حاصل از پژوهش میلز (۲۰۲۱)، نشان داد که ادراک مثبت‌تر از جو عمومی و تحصیلی به طور معنی داری سطوح بالاتر تاب آوری تحصیلی را پیش‌بینی می‌کند. مالیک^۲ (۲۰۱۶) نیز به این نتیجه دست یافت که بین محیط یادگیری و تاب آوری تحصیلی دانش آموزان سال آخر متوسطه رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

انگیزه پیشرفت نیز متغیر دیگری است که با تاب آوری تحصیلی مرتبط می‌باشد و یک عامل تعیین کننده مهم در عملکرد تحصیلی است زیرا باعث تقویت و هدایت رفتارهای فراگیران می‌شود (ویگفیلد و گلاستون^۳، ۲۰۱۹؛ اسنایدر و ورمینگتون^۴، ۲۰۲۰). انگیزه پیشرفت یک فرآیند روان‌شناختی است که با تعیین جهت، سطح و شدت، پیشرفت یادگیری را حفظ می‌کند. دانش آموزان با انگیزه بالا به تلاش برای رسیدن به اهداف خود ادامه دادند و کنترل قابل توجهی بر غلبه بر موانع در فرآیند یادگیری خود داشتند (اوه^۵ و همکاران، ۲۰۲۱). دانش آموزان تاب آور از لحاظ تحصیلی، آن‌هایی هستند که علیرغم وجود شرایط و موقعیت‌های استرس‌زا که آن‌ها را در خطر عملکرد تحصیلی ضعیف و نهایتاً ترک تحصیل قرار می‌دهد، سطوح بالایی از انگیزه پیشرفت و عملکرد را حفظ می‌کنند (خادمی و کدخدایی، ۱۳۹۴).

دانش آموزان با سطوح مختلف انگیزه پیشرفت، الگوهای شناختی و رفتاری متفاوتی را در زمینه های مرتبط با پیشرفت نشان می‌دهند (بانگ^۶ و همکاران، ۲۰۲۱). نشان داده شده است که دانش آموزان با انگیزه پیشرفت بالاتر نسبت به دانش آموزان با انگیزه پیشرفت پایین، تعهد پایدارتری به یادگیری (دوملر و دریس^۷، ۲۰۲۰) و درگیری شناختی بیشتری با ابزار آموزشی (دوملر و همکاران، ۲۰۲۱) دارند.

باوجوداینکه پژوهش‌های بسیاری بر تاب آوری عمومی یا روان‌شناختی تمرکز دارند، اما پژوهش‌های اندکی به مسئله تاب آوری تحصیلی توجه نموده‌اند. تاب آوری تحصیلی به نوعی فرایند داشتن ظرفیت برای، یا نتیجه سازگاری موفقیت آمیز در برابر چالش‌ها یا شرایط تهدیدآمیز است. مطالعات انجام شده در مورد تاب آوری مرتبط با مدرسه، اغلب تاب آوری را به عنوان یک عامل سلامت روان و بهزیستی در دانش آموزان بررسی کرده‌اند و به جنبه‌های آموزشی و تحصیلی آن توجه نکرده‌اند. تفاوت قائل شدن بین تاب آوری روان‌شناختی و تاب آوری تحصیلی در دانش آموزان دارای اهمیت است زیرا برخی دانش آموزان به لحاظ تحصیلی موفق هستند، اما عزت نفس اندک و شایستگی اجتماعی ضعیفی دارند، در مقابل برخی ممکن است به لحاظ عاطفی بسیار مقاوم باشند، اما عملکرد تحصیلی ضعیفی داشته باشند. همچنین، در میان پژوهش‌های داخلی به تعداد انگشت‌شماری برمی‌خوریم که این موضوع را دستمایه پژوهش قرار داده باشند و باز هم در میان آن‌ها رابطه تاب آوری تحصیلی با متغیرهای این پژوهش بررسی نشده است. لذا پژوهش حاضر به بررسی رابطه ادراک از محیط یادگیری و انگیزه پیشرفت با تاب آوری تحصیلی دانش آموزان دختر مقطع متوسطه رابطه وجود دارد؟

روش پژوهش

^۵ Oh

^۶ Yang

^۷ Daumiller & Dresel

^۱ Singh

^۲ Mallick

^۳ Wigfield & Gladstone

^۴ Snyder & Wormington

پژوهش حاضر از نظر هدف یک پژوهش کاربردی و از نظر ماهیت و روش یک پژوهش توصیفی می باشد و چون در آن روابط بین متغیرها مورد بحث قرار گرفته است، از نوع همبستگی می باشد. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانش آموزان دختر مقطع متوسطه دوم شهرستان رامسر در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ بودند. تعداد نمونه ۱۶۰ نفر انتخاب شد. روش نمونه گیری پژوهش حاضر خوشه ای چند مرحله ای بود. جهت اجرای پژوهش، چهار مدرسه از بین مدارس مقطع متوسطه دخترانه به طور تصادفی انتخاب کردیم. سپس از بین کلاس های هر مدرسه، دو کلاس به صورت تصادفی انتخاب نمودیم، سپس پرسشنامه های پژوهش به صورت تصادفی در اختیار دانش آموزان ۸ کلاس منتخب (۱۶۰ دانش آموز) که تمایل به شرکت در پژوهش دارند گذاشته شد. پرسشنامه ها پس از تکمیل جمع آوری شدند. ابزار استفاده شده در پژوهش، پرسشنامه های استاندارد بود که عبارت اند از:

پرسشنامه ادراک از محیط یادگیری: این پرسشنامه را جنتری، گابل و ریزا (۲۰۰۲) طراحی کرده اند. تعداد سؤالات ۳۱ سؤال می باشد که از چهار خرده مقیاس تشکیل شده است که عبارت اند از: ادراک علاقه (۸ سؤال)، چالش انگیزی (۹ سؤال)، انتخاب (۷ سؤال) و لذت (۷ سؤال). سؤالات پرسشنامه منعکس کننده درک و برداشت فرد از کلاس ها و فعالیت های کلاسی می باشد. هر گویه در یک طیف پنج درجه ای (کاملاً مخالفم = ۱ تا کاملاً موافقم = ۵) درجه بندی می شود. اعتبار خرده مقیاس های این ابزار توسط سازندگان آن ۰/۷۲ تا ۰/۸۶ گزارش شده است. خوش طالع (۱۳۹۳) روایی محتوایی پرسشنامه را به وسیله استادان دانشگاه در پژوهش خود تأیید نموده است. همچنین پایایی آن از طریق آلفای کرونباخ بالای ۰/۷۰ ذکر شده است. در پژوهش آریایی پناه و صدوقی (۱۳۹۸)، آلفای کرونباخ مؤلفه علاقه ۰/۸۷، مؤلفه چالش ۰/۵۸، مؤلفه انتخاب ۰/۶۸ و مؤلفه لذت ۰/۹۱ و آلفای کرونباخ کل ۰/۹۰ برای این مقیاس به دست آمد.

پرسشنامه انگیزه پیشرفت (AMQ): پرسشنامه انگیزه پیشرفت توسط هرمنس (۱۹۷۰) طراحی شده است و شامل ۲۹ گویه

می باشد. گویه های پرسشنامه از جملات نیمه تمامی تشکیل شده است که در آن هر گویه بین ۴ تا ۶ گزینه دارد. سؤالات به صورت مثبت (۱، ۶، ۸، ۱۰، ۱۶، ۱۵، ۲۰، ۲۳، ۲۷، ۲۸، ۲۹) و منفی (۲، ۳، ۵، ۶، ۷، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۷، ۱۸، ۱۹، ۲۱، ۲۲، ۲۶، ۲۵، ۲۶) ارائه شده است. نمره گذاری در سؤالات مثبت به صورت (الف=۱، ب=۲، ج=۳ و د=۴) و نمره گذاری به سؤالات منفی به صورت (الف=۴، ب=۳، ج=۲ و د=۱). حداقل نمرات ۲۹ و حداکثر نمرات ۱۱۹ است. اعتبار پرسشنامه با استفاده از اعتبار سازه توسط هرمنس (۱۹۷۰)، مناسب گزارش شده است و پایایی آن را به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۶ به دست آورده است. در نمونه ایرانی همسانی درونی کل آزمون به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۲ و ضریب بازآزمایی پس از سه هفته ۰/۸۵ گزارش شده است (تمنایفر، گندمی، ۱۳۹۰).

مقیاس تاب آوری تحصیلی: این پرسشنامه توسط سامونلز (۲۰۰۴) طراحی شده است که میزان تاب آوری تحصیلی دانش آموزان را اندازه گیری می کند. این پرسشنامه شامل ۲۹ سؤال است که سه خرده مقیاس مهارت های ارتباطی (سؤالات ۵، ۷، ۱۰، ۱۱، ۱۳، ۱۵، ۲۳، ۲۶، ۲۵، ۲۷، ۲۸، ۲۹)، جهت گیری آینده (سؤالات ۴، ۶، ۸، ۱۲، ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۱۹، ۲۰، ۲۴) و جهت گیری مسئله محور/ مثبت نگر (سؤالات ۱، ۲، ۳، ۹، ۱۴، ۲۱، ۲۲) را می سنجد که سؤالات ۴، ۵، ۷، ۱۰، ۱۱، ۱۵، ۲۳، ۲۷، ۲۸، ۲۹ به صورت معکوس نمره گذاری می شوند. پرسشنامه بر روی یک طیف پنج درجه ای لیکرت (از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم) نمره گذاری می شود. حداقل و حداکثر نمره اخذ شده توسط فرد در این پرسشنامه بین ۲۹ (تاب آوری تحصیلی پایین) تا ۱۴۵ (تاب آوری تحصیلی بالا) می باشد. ضریب آلفای کرونباخ این مقیاس در ایران در نمونه دانش آموزی بین ۰/۶۳ تا ۰/۷۷ و در نمونه دانشجویی بین ۰/۶۲ تا ۰/۷۶ به دست آمد که نشان از قابل قبول بودن پایایی این سه عامل است.

یافته ها

به منظور تجزیه تحلیل داده ها در ابتدا گزارش توصیفی از متغیرها ارائه شده است و برای آزمون فرضیه های این پژوهش از

ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندمتغیری به شیوه گام به گام استفاده شده است.

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیرها	تعداد	میانگین	انحراف معیار
تاب آوری تحصیلی	۱۶۰	۷۴/۹۴	۱۳/۸۵
ادراک از محیط یادگیری	۱۶۰	۶۶/۲۲	۱۱/۲۰
انگیزه پیشرفت	۱۶۰	۶۶/۴۴	۱۴/۲۷

جدول ۲. ماتریس ضریب همبستگی پیرسون متغیرهای مورد مطالعه

متغیرها	تاب آوری تحصیلی	ادراک از محیط یادگیری	انگیزه پیشرفت
تاب آوری تحصیلی	۱		
ادراک از محیط یادگیری	۰/۰۶۹	۱	
انگیزه پیشرفت	۰/۵۱۵**	۰/۲۸۴	۱

مشاهده می‌شود بین انگیزه پیشرفت با تاب آوری تحصیلی رابطه معنادار مثبت وجود دارد اما بین ادراک از محیط یادگیری و تاب آوری تحصیلی رابطه معناداری یافت نشده است.

بحث

نتیجه پژوهش نشان داد بین ادراک از محیط یادگیری با تاب آوری تحصیلی دانش آموزان رابطه وجود ندارد، به عبارت دیگر ضریب همبستگی رابطه معناداری بین ادراک از محیط یادگیری با تاب آوری تحصیلی را نشان نداده است. اگرچه ادبیات پژوهشی مانند تحقیقات تمپسکی و همکاران (۲۰۱۵) و مالیک (۲۰۱۶) نشان داده است، دانش آموزانی که ادراک مثبتی از محیط یادگیری دارند، از تاب آوری تحصیلی بالاتری برخوردارند اما در این پژوهش این مهم مورد تأیید قرار نگرفته است که می‌تواند ناشی از حجم نمونه، نوع نمونه، ویژگی‌های آزمودنی‌ها و دیگر متغیرهای کنترل نشده باشد. مثلاً اگر این پژوهش در دانشجویان یا نمونه آماری دیگر انجام می‌شد ممکن بود، نتایج معناداری حاصل می‌شده است.

نتیجه دیگر پژوهش نشان داد بین انگیزه پیشرفت و تاب آوری تحصیلی رابطه وجود دارد. به دیگر سخن، ضریب همبستگی

پیرسون نشان داد، دانش آموزان هرچه از انگیزه پیشرفت بالاتری برخوردار باشند از تاب آوری تحصیلی بالاتری برخوردارند. در مورد اینکه چگونه انگیزه پیشرفت می‌تواند موجب پیش‌بینی تاب آوری تحصیلی دانش آموزان را فراهم می‌سازد، بسیاری از محققان از جمله یانگ و همکاران (۲۰۲۱)، دوملر و همکاران (۲۰۲۰) معتقدند، دانش آموزانی که از انگیزه پیشرفت بالاتری برخوردارند، در مقایسه با دانش آموزانی که از انگیزه پیشرفت پایین‌تری برخوردارند، الگوهای شناختی- رفتاری متفاوتی در زمینه پیشرفت مسایل دارند. این دسته از دانش آموزان، تعهد، مقاومت، پایداری، مسئولیت، پشتکار و تلاش بیشتری در مسایل درسی دارند و سعی می‌کنند با بکارگیری از توانایی‌های خود و نقطه و نظرات مثبت دیگران به اهداف از پیش تعیین شده خود دست یابند. این محققان بر این باورند، انگیزه پیشرفت به عنوان یک قوه محرکه درونی نه تنها دانش آموزان را برای عملکرد تحصیلی بالا برمی‌انگیزاند بلکه به رفتار جهت و شدت می‌دهد و این مهم در طولانی‌مدت باعث افزایش تاب آوری تحصیلی می‌گردد. در این راستا آباید و همکاران (۲۰۲۱) معتقدند، انگیزه پیشرفت یکی از شاخص‌های مهم نه تنها در اعتماد به نفس تحصیلی و خودباوری تحصیلی دانش آموزان می‌باشد بلکه نقش

بسیار مهم در سخت‌کوشی و تاب‌آوری تحصیلی دانش‌آموزان در شرایط سخت و دشوار تحصیلی دارد.

نتیجه‌گیری

در مجموع می‌توان بیان کرد که انگیزه پیشرفت ترجمان تلاش، مقاومت، پشتکار و سخت‌کوشی در شرایط سخت و دشوار زندگی است و معمولاً کسانی که از انگیزه پیشرفت بالایی برخوردارند، برای رسیدن به اهداف خود در تمام شرایط زندگی به خصوص بحرانی سخت، تلاش و کوشش می‌کنند و با استفاده از توانایی‌های فردی و خرد جمعی به اهداف خود دست یابند. به همین دلیل دانش‌آموزانی که از انگیزه پیشرفت بالایی برخوردارند، معمولاً افرادی سخت‌کوش، مقاوم و پرتلاش نسبت به اهداف تحصیلی هستند و از شکست‌های تحصیلی خود درس عبرت می‌گیرند و پس از عیب‌یابی تحصیلی خود، سخت تلاش می‌کنند تا به موقعیت تحصیلی بیشتری دست پیدا کنند. با توجه به نتایج حاصل از پژوهش به مشاورین و درمانگران پیشنهاد می‌شود جهت افزایش تاب‌آوری تحصیلی دانش‌آموزان بر روی افزایش انگیزه پیشرفت آن‌ها کار کنند و از روش‌های درمانی مختلف در این زمینه سود جویند. همچنین به دست‌اندرکاران

آموزشی پیشنهاد می‌شود برای افزایش تاب‌آوری تحصیلی دانش‌آموزان، کارگاه‌هایی در جهت افزایش انگیزه پیشرفت آن‌ها برگزار نمایند.

تقدیر و تشکر

"این مقاله مستخرج از پایان‌نامه کارشناسی ارشد نویسنده اول در موسسه آموزش عالی آیندگان، تنکابن، ایران. می‌باشد. موضوع پایان‌نامه در شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی موسسه آموزش عالی آیندگان با کد رهگیری ۲۳۰۷۰۷۰۸ در تاریخ ۱۴۰۳/۸/۸ به تصویب کمیته تخصصی گروه مربوطه رسید." در پایان از تمامی شرکت‌کنندگان در این پژوهش کمال تشکر و قدردانی را داریم.

تعارض در منافع

نویسندگان اظهار می‌دارند هیچ گونه تعارض منافی در مورد این مقاله وجود ندارد.

References

- Bahrami, F., Amiri, M., Abdollahi, Z. (2017). 'The Perception of Learning Environment and Academic Burnout: Mediate role of Academic Resilience', *Journal of Sabzevar University of Medical Sciences*, 24(4), pp. 217-223.
- Tamannaifar M. R., Gandomi Z.. Correlation between achievement motivation and academic achievement in university students. *Educ Strategy Med Sci* 2011; 4 (1) :15-19
- Khademi, M., kadhodaie, M. The Effect of Learned Optimism on Achievement Motivation and Academic Resilience in Female Adolescents. *Positive Psychology Research*, 2015; 1(2): 80-65.
- Khoshtale, Mahsa (2014). The relationship between information processing styles and perception of the classroom environment with self-regulated study strategies. Master's thesis, Educational Psychology, Ferdowsi University, Mashhad.
- Rashidi, Ali, Amiri, Mohammad, Mehravargiglo, Shahram, and Nodehi, Hassan. (2015). Investigating the relationship between perception of the classroom learning environment and academic resilience. *Research on Education and Learning (Behavior Science)*, 22 (New Volume)(7), 189-198.
- Ramezanpour, A., Kouroshnia, M., mehryar, A., Javidi, H. The Relationship between Dimensions of Family Communication Patterns and Sense of Belonging in School with Academic Resilience with the Mediation of Self-regulation.. *Psychological Models and Methods*, 2019; 10(37): 225-246.
- Samieyan, S., Gholamali Lavasani, M., Naghsh, Z. Relationship Between Emotional Self-Regulation, Perception of Learning Environment and Academic Resilience: Application of Two-Level Modeling of Student and Classroom. *Journal of Applied Psychological Research*, 2019; 10(3): 119-132. doi: 10.22059/japr.2019.247550.642681
- Sadri, M., Naghsh, Z., Hejazi, E. The Mediating Role of Academic Passion and Academic Well-Being in the Association between Classroom Socio-Mental Climate and Academic Resilience. *Journal of Applied Psychological Research*, 2023; 14(3): 143-162. doi: 10.22059/japr.2023.344877.644306

- Fattahi, O., Jadidi, H., Ahmadiyan, H., Moradi, O. The effectiveness of the training package of educational resilience, school attachment, academic self-concept and academic engagement on academic adjustment. *Journal of Educational Psychology Studies*, 2021; 18(43): 84-63. doi: 10.22111/jeps.2021.6485
- Abaidoo, A., Amoako, I., Mahama, I., & Edward, O. B. (2021). Resilience and academic self-concept as explanatory variables of achievement motivation among college students. *European Scientific Journal, ESJ*, 17(35), 246.
- Anierobi, E. I., Nwiko, M. N., Okeke, N. U., & Ezennaka, A. O. (2024). Students' Academic Engagement in Secondary Schools: Parental Involvement and Academic Resilience as Predictor Variables. *International Journal of Educational and Psychological Sciences*, 2(1), 13-26.
- Asani, M. O., & Usman, S. (2018). Perception of Learning Environment among Clinical Students of a Tertiary Hospital. *South-East Asian Journal of Medical Education*, 12(1), 19-25.
- Daumiller, M., Rinas, R., Olden, D., & Dresel, M. (2021). Academics' motivations in professional training courses: Effects on learning engagement and learning gains. *International Journal for Academic Development*, 26(1), 7-23.
- Deb, S., Strodl, E., and Sun, H. (2015). Academic stress, parental pressure, anxiety and mental health among Indian high school students. *Int. J. Psychol. Behav. Sci.* 5, 26–34.
- Gamble, B. & Crouse, D. (2020). Strategies for supporting and building student resilience in Canadian secondary and post-secondary educational institutions. *SciMedicine Journal* 2 (2), 1-7.
- Gentry, M., Gable, P. K. and Rizza, M. G. (2002). Student's perceptions of classroom activities: are there grade- level and gender differences. *Journal of Educational psychology*, 94, 539- 544.
- Hermans, H. J. (1970). A questionnaire measure of achievement motivation. *Journal of Applied psychology*, 54(4), 353
- Mallick, M. K. (2016). Academic Resilience among Senior Secondary School Students: Influence of Learning Environment. *Rupkatha Journal on Interdisciplinary Studies in Humanities*, 8(2).
- Mills, K. J. (2021). Black students' perceptions of campus climates and the effect on academic resilience. *Journal of Black Psychology*, 47(4-5), 354-383.
- Oh, H., Cho, H., & Yim, S. Y. (2021). Influence of perceived helicopter parenting, critical thinking disposition, cognitive ability, and learning motivation on learning 129 behavior among nursing students. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(3), 1362–1372.
- Pascoe, M. C., Hetrick, S. E., and Parker, A. G. (2020). The impact of stress on students in secondary school and higher education. *Int. J. Adolesc. Youth* 25, 104–112.
- Samuels, W.E & Woo, A. (2004). Creation and Initial Validation of an Instrument to Measure Academic Resilience.
- Shrestha, E., Mehta, R. S., Mandal, G., Chaudhary, K., & Pradhan, N. (2019). Perception of the learning environment among the students in a nursing college in Eastern Nepal. *BMC medical education*, 19, 1-7.
- Singh, F., Saini, M., Kumar, A., Ramakrishna, S., & Debnath, M. (2023). Perspective of educational environment on students' perception of teaching and learning. *Learning Environments Research*, 26(2), 337-359.
- Snyder, K. E. & Wormington, S. V. (2020). Gifted underachievement and achievement motivation: The promise of breaking silos. *Gifted Child Quarterly*, 64(2), 63–66.
- Tan, W. Y., Chen, J. N., Lu, S. H., Liu, C. Q., Zhou, Y., Luo, Q., ... & Smith, G. D. (2024). Latent profiles of academic resilience in undergraduate nursing students and their association with resilience and self-efficacy. *Nurse Education in Practice*, 103949.
- Tempiski, P., Santos, I. S., Mayer, F. B., Enns, S. C., Perotta, B., Paro, H. B., ... & Martins, M. A. (2015). Relationship among medical student resilience, educational environment and quality of life. *PloS one*, 10(6), e0131535.
- Trigueros, R., Aguilar-Parra, J. M., Mercader, I., Fernández-Campoy, J. M., and Carrión, J. (2020). Set the controls for the heart of the Maths. The protective factor of resilience in the face of mathematical anxiety. *Mathematics*, 8:1660.
- Wigfield, A., & Gladstone, J. R. (2019). What Does Expectancy-value Theory Have to Say about Motivation and Achievement in Times of Change and Uncertainty? In E. N. Gonida & M. S. Lemos (Eds.), *Motivation in Education at a Time of Global Change* (pp. 15–32).
- Yang, J., Zhang, Y., Pi, Z., & Xie, Y. (2021). Students' achievement motivation moderates the effects of interpolated pre-questions on attention and learning from video lectures. *Learning and Individual Differences*, 91, 102055.

Original Article

The relationship between perception of the learning environment and motivation to achieve with academic resilience of female high school students

Received: 09/05/2024 - Accepted: 20/09/2024

Laleh Dastranj Rodsari¹
Morteza Tarkhan^{2*}

¹M.A. General Psychology,
Department of Psychology, Ayandegan
Institute of Higher Education,
Tonekabon, Iran.

²Associate professor, Department of
Psychology, Payame Noor University
(PNU), P.O.Box 19395-4697, Tehran,
Iran. (Corresponding author)

Email: Mttmaster20@yahoo.com

Abstract

Introduction: The aim of this study was to investigate the relationship between the perception of the learning environment and the motivation to progress with the academic resilience of female students in the second grade of secondary school.

Method: Methods The research method of this study is a descriptive correlational type. The data collection method was as follows: 160 people were selected from the second grade of secondary school girls in Ramsar city by simple random sampling and they completed the questionnaires on the perception of the learning environment, motivation to progress and academic resilience. The data were analyzed through descriptive indicators, Pearson correlation coefficient and multivariate regression analysis in a stepwise method.

Results: Pearson correlation coefficient ($r=0.515$) at a significance level of 0.001 showed that there is a significant positive relationship between achievement motivation and students' academic resilience, but no significant relationship was found between perception of the learning environment and academic resilience. In other words, the higher the achievement motivation, the higher the academic resilience of students, but the perception of the environment has no role in students' academic resilience.

Conclusion: Based on the research findings, it can be concluded that in order to increase students' academic resilience, attention should be paid to improving their motivation for progress.

Key words: Academic resilience, perception of the learning environment, motivation to progress

Acknowledgement: There is no conflict of interest